

Nr. 98 din 19 iulie 2024

Parlamentul Republicii Moldova

Centrul Național de Prevenire a Abuzului Față de Copii (CNPAC) a analizat proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie și intervine cu următoarele propuneri.

CNPAC, examinând proiectul înaintat, înțelege că scopul acestuia este de a consolida protecția fetelor și femeilor victime ale violenței. CNPAC subscrie acestei necesități și menționează că în acest sens, proiectul ar trebui necesar să stabilească un set cuprinzător de norme care să abordeze toate comportamente infracționale care constituie violență împotriva fetelor și femeilor. În acest sens, propunem includerea în proiectul respectiv un amendament prin care acțiunile violente comise de un membru al familiei în privința copilului membru al familiei să fie sancționate penal chiar dacă au provocat vătămare neînsemnată a integrității corporale. Amendamentul ar presupune modificarea art. 78¹ Cod Contravențional și completarea corespunzătoare a art. 201¹ Cod Penal. Violența împotriva unui copil reprezintă un act care afectează profund dezvoltarea fizică și psihologică a copilului. Păstrarea violenței împotriva copilului, ca faptă contravențională subminează severitatea faptei și nu are efectul disuasiv necesar pentru a preveni viitoare acte de violență împotriva copiilor. Comitetul ONU privind eliminarea discriminării împotriva femeilor în observațiile concludente pe marginea celui de-al 6 raport al RM privind implementarea Convenției ONU privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor din februarie 2020, a recomandat autorităților statului eliminarea prevederii care exonerează făptuitorii de violență împotriva femeilor de răspunderea penală, făcându-se trimitere la art. 78¹ Cod Contravențional. Prin urmare, considerăm că, odată cu promovarea modificărilor legislative orientate spre consolidarea protecției fetelor și femeilor împotriva oricărei forme de violențe, este imperios de a aborda și aspectul privind sancționarea corespunzătoare, ceea ce s-ar plia cu transmiterea mesajului de **Toleranță Zero** împotriva oricărei forme de violență.

De asemenea, analiza proiectului scoate în evidență unele aspecte, care considerăm necesar a fi ajustate, în special:

1. Extinderea obiectului legii (art. 1 din Legea nr. 45/2007) specificând-se că legea stabilește bazele juridice și organizatorice ale activității de prevenire și de combatere atât a violenței în familie, cât și a violenței împotriva femeii.
2. Expunerea definiției de violență psihologică într-o manieră mai structurată, care ar facilita înțelegerea acesteia de către specialiști. Propunem următoarea redacție:

„Violență psihologică - comportamentul intenționat de prejudiciere a integrității psihologice a unei persoane prin coerciție sau amenințări, care constă într-un tipar de comportament în care o persoană supune deliberat și repetat o altă persoană la acte non-fizice, inclusiv utilizând tehnologia informațională

și/sau comunicațiile electronice, care sunt dăunătoare funcționării comportamentale și afective, precum și bunăstării mentale generale. *Violența psihologică poate lua următoarele forme:*

- a) *violența verbală - utilizarea cuvintelor pentru a umili și intimida o persoană și include poreclirea, tipatul, insultarea și amenințările verbale.*
- b) *intimidarea - comportamente menite să inducă frică și teroare în victimă, cum ar fi amenințările cu violența fizică sau agresiune sexuală, afișarea ostentativă a armelor, lovirea animalelor domestice, amenințări cu distrugerea obiectelor personale ale victimei, amenințări cu răspândirea neconsimțită a informațiilor despre viața intimă, privată și de familie a victimei, incluzând imagini și înregistrări cu conținut abuziv;*
- c) *izolarea – îndepărtarea victimei de familie, prieteni sau comunitate, limitându-i interacțiunile sociale și accesul la suport, interzicere și/sau creare a impedimentelor în realizarea profesională ori interzicere și/sau creare a impedimentelor în realizarea programului educațional în instituția de învățământ;*
- d) *respingerea - acte de respingere a emoțiilor sau nevoilor emoționale ale victimei, inclusiv ignorarea sau retragerea afecțiunii, neglijarea emoțională;*
- e) *controlul excesiv - controlul strict și constant asupra vieții victimei, incluzând supravegherea comportamentului, activităților și interacțiunilor acesteia, persecutare prin contactarea sau încercarea de a contacta prin orice mijloc fiind constrânsă să-și modifice conduita de viață;"*

3. Revizuirea normei care reglementează subiecții violenței împotriva femeilor (pct. 3 din proiect). În redacția propusă, aceștia sunt agresorul și victima, ceea ce va crea confuzii în aplicare deoarece potrivit noțiunii termenului de agresor reglementate la art. 2 din Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, acesta este persoana care comite acte de violență în familie, în concubinaj. Astfel, fie urmează a se ajusta noțiunea de agresor, fie necesită a altă modalitate de a exprima cine sunt subiecții în cazul violenței împotriva femeii.
4. Revizuirea redacției propuse la art. 8 alin. (1²) lit. k¹) prin introducerea explicației că acest fapt nu va presupune realizarea managementului de caz pe situațiile raportate prin intermediul acestor cereri. În caz contrar, ar persista riscul de obstrucționare în aplicarea mecanismelor intersectoriale de colaborare deja existente. Implicarea Agenției pe acest segment ar trebui să se limiteze doar la generalizarea aspectelor problematice sesizate și acordarea suportului metodologic autorităților în vederea implementării unitare a cadrului normativ și a politicilor de prevenire și combatere a violenței împotriva femeilor și violenței în familie.
5. Examinarea aspectului privind aplicabilitatea/neaplicabilitatea măsurilor de protecție (ordonanței de protecție) în cazurile de violență împotriva femeilor. Prin modificările aduse la noțiunile de victimă -adult și victimă – copil în acest proiect, în special prin includerea sintagmei de violență împotriva femeilor în ambele noțiuni, coroborată cu noțiunea ordonanței de protecție din art. 2 Legea nr. 45/2007, această măsură devine aplicabilă și poate fi solicitată inclusiv în cazurile de violență împotriva femeilor. Cu toate acestea, prin proiectul disputat, la art. 15 din Legea nr. 45/2007, nu se prevăd nici un amendament pentru a clarifica acest aspect. Ori, în redacția actuală a articolului indicat *supra* măsura reglementată reflectă preponderent situația victimelor în familie. De asemenea, trebuie de făcut legătura și cu prevederile art. 215¹ Cod procedură penală care prevăd posibilitatea eliberării ordonanței de protecție, în cadrul procesului penal, atunci când se constată că victima violenței în familie sau victimele infracțiunilor cu caracter sexual se află în pericol de a fi supusă violenței sau altor acțiuni ilegale. Cu alte cuvinte, se solicită a veni cu clarificări dacă ordonanța de protecție se va aplica în privința tuturor situațiilor de violență împotriva femeilor și specificarea dacă aceasta va putea fi solicitată doar în cadrul unui proces penal sau și în alte împrejurări.
6. Analizarea suplimentară a aspectului privind drepturile garantate victimelor violenței împotriva femeilor. Proiectul vine cu unele completări la art. 11 din Legea nr. 45/2007, însă acestea nu

vizează dreptul la asistență juridică primară și calificată gratuită și asistență medicală de instituțiile medico-sanitare în conformitate cu Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.

7. Examinarea posibilității de completare a art. 2 din Legea nr. 45/2007 pe lângă noțiunea de femicid cu alte comportamente violente săvârșite împotriva femeilor în baza genului, privite ca forme grave ale violenței împotriva femeilor și anume: mutilarea genitală, sterilizarea forțată; căsătoriile timpurii, avortul forțat, etc. Prin specificarea acestor forme de violență ca forme grave care afectează integritatea psihologică și fizică a femeilor se va produce recunoașterea formală a gravității acestor acte inacceptabile și va permite țarghetarea măsurilor de sensibilizare, conștientizare și prevenire. Mai mult ca atât, noua Directivă UE a Parlamentului European și a Consiliului UE, privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice adoptată la 24 aprilie 2024, îndeamnă exact asupra definirii și incriminării acestor forme specifice și grave ale violenței săvârșite împotriva femeilor.

Cu respect,

Daniela Sîmboteanu
Președintă

